

**בענין ספירת העומר אי הוי מצות עשה שהזמן גרמא
 ובענין תוספת שבת אי הוי מצות שהזמן גרמא**

הרמב"ן בחידושו על קידושין ל"ד, ב חישוב מצות ספירת העומר כמצות עשה שלא הזמן גרמא, והגאון בעל אבני נזר באו"ח שפ"ד נתקשה מאוד לבאר דבריו, יעו"ש, ולענ"ד הוא פשוט, שמצוה שהזמן גרמא היא מצוה שיש לה זמן קבוע, הזמן הוא המסגרת של המצוה, כמו מצוה, לולב וסוכה וכו', משא"כ בספירת העומר, שהזמן הוא עצמותו של המצוה, הוא מחוייב למנות אותם הימים שבין פסח לשבועות, ולא שייך לומר על זה מצוה שהזמן גרמא, ודו"ק כי עמוק הוא, והרבה יש לי להאריך בזה.

ועפ"י ז"ל שמי שספר יותר ממ"ט ימים אינו עובר על כל תוסף, שמצות ספירת העומר אינה מצוה למנות ימים סתם, אלא למנות את הימים שבין פסח לשבועות, וא"כ אם מנה אחר שבועות לא עשה מצוה כלל ולא שייך על זה כל תוסף.

סימן כ"ב

ביאור הדברים: זמן גרמא פ"י שיש חובה המוטלת על האדם מישראל שבעצם היה מילולית להיות ככל עת, כגון השליך מצוה או סוכה, אלא שהחובה קבועה עת ומועד בייחוד לקיום מצוות אלו והחשיבה מועד זה ליותר מסוגל לקיום המצוה אפ"י מלכאורה יש ערך ומשמעות למצוות אלו אף בעת ומועד אחר, וכשהחובה צמצמה והגבילה קיום המצוה לזמן מלפני חור בל בזמן פטירה את האשה מקיום המצוה (אצ"כ יש לימוד מיוחד המתבאר בקיום המצוה כגון סנדל) אך לספירה של ימים ושבועות אין שום ערך ומשמעות כשלעצמה, כדברי הגרי"י, רק המבטע עם אותם ימים שבין פסח ושבועות הוא הוא שיוצא את היובת הספירה (ואפשר להמחיש את ההבדל: למעשה יכול אדם להנהיג השליך לאכול מצוה או לשבת בסוכה גם שלא בשעת מצוה, אך אינו יכול אף למעשה לספור "ספירת העומר" בימים שמתוך לפסח ושבועות), כי חתורה רוצה שימים אלו יהיו ספרים ע"י ישראל, וזאת ע"מ לקשר קשר של קיימא בין קצוץ שבועות — "סחל חרצה שימים אלו יהיו ספרים ע"י ישראל, וזאת ע"מ לקשר קשר של קיימא בין קצוץ שבועות חלק בלתי נפרד מהמצוה.

ומתוך כך טובה הגרי"י שבספירת העומר לא שייך ג"כ כל תוסף, ונראה שהדברים אמורים אף אי נימא שאפשר לעבור על כל תוסף אף שלא בזמן המצוה, ובפרט אם התכוון לשם מצוה (ע"י עירובין צ"ה, ב — צ"ד, א), כי היישוב יום נוסף בסוכה לשבועות, הרי בכוחו יצא בזה כאלו "מצוה אריתא" חזו נוד רצון החתורה שהגבילה את קיום המצוה לשבועת ימים. משא"כ כשהוסף לספור "מערב לומן, הרי תוספת זאת לא נחשבת כלל ל"ספירה" כ"י כדברי הגרי"י, אף שום מצוה לספור ימים סתם, ו"ספירה" אינה אלא של אותם הימים שבין פסח לשבועות.

סימן כ"ב

סימן ה

מ"ש כח"ל לחתמה על הרמב"ן בחידושו לקדושין דף ל"ד שחשב ספירת העומר בין מ"ט שאין ה"צ. יפה חמה. ומשום שיש עם ט"ט ושייך עם מקודם נבי מ"ט שה"צ ע"ס. ועו"ל שהיה כחוב עם מח"ע. והוא ר"ח מחמת עניים. ומעשה ע"ס וכתב סה"ע. והמדפים חשב שהוא ר"ח ספירת העומר. ועו"ל שהיה כחוב שה"ע. והוא ר"ח סדר העבודה. והייט שהגשים חייבות בקרבנות. והמדפים חשב ומשב שהוא ר"ח ספירת העומר והדפים כן. וידוע לבידלים שט"ס כזה הוא מל"י. והף שכתבו הח"י בקדושין דף ל"ו ד"ה הקבלות דעבודות הקרבן מיקרו ה"צ מדכתיב ביום לזונו שאינם חלה ציוס. מ"מ עיקר דין חייב הקרבת קרבנות ימים גם נגשים. ל"ד מקרבנות ר"ח וכדומה דכו ה"צ ומשים פטורות. יש להאריך בדיני קרבנות לזכור בזה חייבים נשים ואח"כ. וכדומה שראיתי

בזה ספר לישב כזה קושיים החוס' דקדושין עם דלחכי לא מיקרו העבודות מ"ט שה"צ לפי שהגשים חייבות בקרבנות הקרבנות. וכ"כ בח"י הרמב"ן בקדושין דף ל"ו. והף שפטורות ממחילת הסקל. מ"מ הרי את הפה"ס לזון ממעכבים ובכ"ל שדל"י יש להם חלק בקרבנות לזכור. ועוד לזה נבמה מקריבים אף בלילה ושפיר לא הוי ה"צ. וע' זכחים ס"ח ע"ב ובח"י עם דו"ק ק"כ ע"א. ועוד יש לדון לפי מה שראיתי זה כבר בשם ספר של אליכו דספירה מעכבת הקרבן ואם לא ספרו ספירת העומר חזו ט"ס דיי טלרת ובמק"ל הארכתי בס"ד בזה. וא"כ שפיר י"ל דגם נשים חייבות בספירה כיון שאינה מלוא כפ"ע רק סכנה לקרבנות חוב. ובקרבנות לזכור חייבות גם הנשים וכמש"ל. וכן בדיני הגז הן חייבות. ולא שייך לקרוא ספירה מ"ט שה"צ כיון שחלו בזה מלוא שנים חייבות גם. ואקצר בזה בזה כי העיקר נראה כמש"ל. דל"ל דס"ס ל"ל נבי סוכה דמ"ט שה"צ :